

**COMISIA EUROPEANĂ
ÎMPOTRIVA RASISMULUI ȘI INTOLERANȚEI**

**RECOMANDAREA DE POLITICĂ GENERALĂ
NR. 3 A ECRI:**

**COMBATEREA RASISMULUI ȘI INTOLERANȚEI
FAȚA DE ROMI/TIGANI**

ADOPTATĂ ÎN 6 MARTIE 1998

Strasbourg, 1998

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Vizitați situl nostru Internet: www.coe.int/ecri

Comisia europeană împotriva rasismului și intoleranței:

Reamintind Declarația adoptată de Șefii de state și de guverne din țările membre ale Consiliului European, cu prilejul primei reuniuni la nivel înalt a Consiliului European, desfășurat la Viena, între 8-9 octombrie 1993;

Reamintind faptul că Planul de acțiune împotriva rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței, definit în cadrul acestei declarații, adresează Coimitetului Ministrilor al Consiliului European invitația de a înființa Comisia europeană împotriva rasismului și intoleranței, al cărui mandat constă, printre altele, în formularea de recomandări de politică generală destinate statelor membre;

Reamintind, în același timp, faptul că declarația finală și planul de acțiune adoptate de Șefii de state și de guverne din țările membre ale Consiliului European, cu ocazia celei de-a doua reuniuni la nivel înalt, organizată la Strasbourg, între 10 și 11 octombrie 1997;

Subliniind că această Declarație finală vine să reconfirme scopul acțiunii comune a statelor membre ale Consiliului European de a construi o societate europeană mai liberă, mai tolerantă și mai dreaptă, cheamă, în același timp la intensificarea luptei împotriva rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței;

Luând notă de propunerea referitoare la desemnarea unui Mediator european pentru problemele romilor/tiganilor, menționată în Recomandarea 1203 (1993) a Adunării Parlamentare;

Având în vedere concluziile seminarului privind "dimensiunea umană" și problemele romilor în zona CSCE (OSCE), organizat între 20-23 septembrie 1994 de către Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), în strânsă

colaborare cu Consiliul European, și cooperarea permanentă în acest domeniu între cele două organizații;

Exprimându-și satisfacția în legătură cu numirea, în 1994, de către Secretarul General a unui Coordonator al Activităților Consiliului European în domeniul romilor/tiganilor;

Tinând seamă de lucrările Grupului de Specialiști în problemele romilor/tiganilor (MG-S-ROM);

Reamintind Recomandarea No R(97)21 a Coimitetului Ministrilor către Statele membre, referitoare la mass-media și la promovarea unei culturi a toleranței;

Reamintind prevederile continute în recomandarea de politică generală No 1 a ECRI vizând sprijinirea statelor membre în combaterea eficientă a rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței, propunându-le măsuri concrete și specifice într-un număr restrâns de domenii cu relevanță specială;

Exprimând convingerea profundă că Europa este o comunitate de valori împărtășite, dintre care aceea a egalității în demnitate a tuturor oamenilor și a respectului acestei egale demnități constituie fundamentul oricărei societăți democratice;

Reamintind faptul că propria sa istorie îi impune Europei datoria de a păstra memoria, vigilența și rezistența în fața escaladării fenomenelor de rasism, xenofobie, antisemitism și intoleranță;

Inclinându-se cu respect în fața memoriei tuturor victimelor politicilor persecuției și exterminărilor rasiste petrecute în timpul celui de al doilea război mondial și reamintind faptul că un mare număr de romi/tigani au căzut victimă acestor politici;

Subliniind în acest sens calitatea Consiliului Europei de reprezentant și depozitar al valorilor fondatoare ale construcției europene care a început imediat după catastrofa celui de al doilea război mondial, și, mai cu seamă a valorii pe care o reprezintă protecția și promovarea drepturilor omului;

Reamintind că lupta împotriva rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței este parte integrantă din protecția și promovarea drepturilor omului, că aceste drepturi sunt universale și indivizibile și că sunt drepturile oricărei persoane umane, fără nici o discriminare;

Subliniind faptul că lupta împotriva rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței privește în primul rând protecția drepturilor membrilor vulnerabili ai societății;

Impărtășind convingerea că orice acțiune împotriva rasismului și a discriminării ar trebui să aibă ca punct de plecare ipostaza victimei, căreia trebuie să-i îmbunătățească situația;

Constatând că romii/tigani au astăzi, pretutindeni în Europa, de suferit de pe urma prejudecăților persistente în ceea ce îi privește, că sunt victimele unui rasism profund înrădăcinat în societate, și tinte ale manifestărilor, adesea violente, de rasism și intoleranță, și că drepturile lor fundamentale sunt sistematic încălcate sau amenințate;

Constatând, de asemenea, că persistența prejudecăților privitoare la romi/tigani are ca efect discriminarea acestora în numeroase domenii ale vieții sociale și economice și că aceste discriminări sunt, în mare măsură, cauza procesului de excludere socială care îi afectează pe romi/tigani;

Impărtășind convingerea că promovarea principiului toleranței este o garanție a menținerii societăților deschise și pluraliste care fac posibilă coexistența pașnică;

recomandă guvernelor statelor membre următoarele:

- să semneze și să ratifice instrumentele internaționale pertinente în domeniul luptei împotriva rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței, în special Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale și Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare;
- să se asigure că denumirea utilizată în mod oficial pentru diversele comunități de romi/tigani este cea prin care comunitatea respectivă dorește să fie desemnată;
- având în vedere manifestările de rasism și intoleranță de pe urma cărora au de suferit romii/tigani, să acorde o înaltă prioritate punerii efective în practică a dispozițiilor continute în recomandarea de politică generală No 1 a ECRI, prin care se solicită adoptarea măsurilor necesare pentru ca prevederile de drept intern, penal, civil și administrativ să combată în mod expres și specific rasismul, xenofobia, antisemitismul și intoleranța.
- să se asigure că atât discriminarea ca atare cât și practicile discriminatorii sunt combătute prin intermediul unor legislații adecvate și să urmărească introducerea în prevederile de drept civil a unor dispoziții exprese, în acest sens, mai ales în domeniul ocupării forței de muncă, al locuințelor și educației;

- să denunte ca ilegală orice discriminare din partea autorităților publice aflate în exercitiul funcțiilor proprii;
- să ia măsurile necesare acordării de asistență judiciară adecvată romilor/tiganilor victime ale discriminării împotriva căreia doresc să utilizeze caile de atac prevăzute de lege;
- să ia măsurile care se impun pentru administrarea deplină și rapidă a actului de justiție în cazurile care privesc încălcarea drepturilor fundamentale ale Romilor/Tiganilor;
- să asigure, mai cu seamă, ca impunitatea să nu fie tolerată privitor la infracțiunile comise față de romi/tigani și să depună eforturile necesare ca acest lucru să fie adus la cunoștința marelui public;
- să pună în practică și să susțină programe de pregătire profesională destinate persoanelor care intervin la oricare din nivelurile diverselor componente ale administrării justiției pentru a promova sensibilizarea culturală și constientizarea prejudecăților;
- să încurajeze dezvoltarea cadrului adecvat pentru un dialog între poliție, autoritățile locale și comunitățile de romi/tigani;
- să încurajeze sensibilizarea profesioniștilor din mass-media, atât a celor care reprezintă sectorul audio-vizual, cât și pe cel al presei scrise, față de responsabilitatea specială care le revine în a nu vehicula prejudecăți în exercitiul profesiei lor, mai ales în a nu prezenta evenimente care implică persoane individuale aparținând comunității de romi/tigani de o manieră care să prejudicieze comunitatea de romi/tigani, în ansamblul său;
- să ia măsurile necesare pentru ca dispozițiile care privesc chestiunea accesului, în drept sau în fapt, la cetățenie și la problema dreptului de azil să fie concepute și aplicate astfel încât să nu poată avea efecte discriminatorii, în special față de romi/tigani;
- să vegheze ca problemele legate de “nomadism” pe teritoriul unei țări, mai ales cele care privesc chestiunile legate de domiciliu și de urbanism, să fie rezolvate astfel încât să nu prejudicieze modul de viață al persoanelor implicate;
- să creeze cadrul instituțional apt să favorizeze rolul activ și participarea comunităților de romi/tigani la procesul de decizie, mai ales în contextul mecanismelor consultative la nivel național, regional și local, prin privilegierea notiunii de parteneriat pe picior de egalitate;
- să ia măsuri specifice pentru a încuraja instruirea romilor/tiganilor în vederea deplinei cunoașteri și puneri în aplicare a drepturilor lor ca și a pregătirii lor în problemele care privesc modul de funcționare a sistemului juridic;
- să acorde o atenție specială situației femeilor aparținând comunităților de romi/tigani, care fac adesea obiectul unei duble discriminări: ca femei și ca membre ale comunității romilor/tiganilor;

- să combată ferm orice formă de segregare școlară față de copiii romi/tigani și să le asigure egalitatea efectivă a accesului la educație;
- să urmărească introducerea în programele tuturor școlilor a informațiilor privitoare la istoria și cultura romilor/tiganilor și să organizeze stagii de pregătire pentru profesori în aceste domenii;
- să susțină eforturile organizațiilor neguvernamentale care joacă un rol important în combaterea rasismului și a intoleranței față de romi/tigani și care le acordă asistență juridică adecvată;
- să încurajeze, organizațiile de romi/tigani să joace un rol activ în vederea consolidării societății civile;
- să contribuie la dezvoltarea măsurilor de întărire a încrederii, destinate menținerii și consolidării unei societăți deschise și pluraliste și coexistenței pașnice.

